

Scoring og hånd på bolden

Jan Carlsen

DBU Diplominstruktør og medlem af DBUs lovgruppe samt klummeskribent

14-03-2020

Sidste sommer gav os en del regelændringer – mange af dem følger af forrige års ændringer – men også en del nyt. Det holdt os i lovgruppen pænt beskæftiget hen over sommeren, men hvad pokker, det skal jo heller ikke bare være ferie og driverliv det hele. Et par ord, som efterhånden nærmest står i fremmedordbogen... Det var IFAB og resten af fodboldfamiliens nye mantraer, der bar de fleste af nyhederne: 'What does football expect?', og det er alt andet lige yderst fornuftigt at bruge det som udgangspunkt. Selv om vi er nogle, der kan nørde rundt i fodboldloven og udtænke de mest græsselige scenarier, er det nu engang den praktiske anvendelse, der skal være i fokus. Det forsømmer jeg heller ikke nogen lejlighed til at pointere, når jeg på vinterturneerne rundt omkring møder skrivebordsgeneralerne – meget typisk pænt nede i bredderækkerne – hvis fantasi ikke kender de store grænser, om nogen overhovedet. Belært af udenlandske kolleger er jeg efterhånden nået dertil, hvor jeg ved de mest outrerede spørgsmål spørger, om personen nogensinde har oplevet det i praksis. Svaret er altid 'Nej', og mit modsvar så 'Fint – når du engang møder det, så ring, og jeg skal give dig svaret'.

Det kan uden tvivl forekomme arrogant – men i virkeligheden er det et spørgsmål om at bruge kræfterne dér, hvor der er behov for det. Man kan sagtens reducere fodboldloven til et skakspil, hvor kun

fantasien sætter grænserne – men teori uden praktisk relevans er efter mine begreber på niveau med spørgsmål som 'Hvor mange kommaer er der på side 19 i lovbogen?'. Lad os bruge kræfterne på det basale og få styr på det – og så kan vi gradvis bevæge os ud i hjørnerne, efterhånden som aftenen skrider frem. Omvendt møder man jo fra tid til anden situationer, som man ville have forsvoret kunne forekomme – men her er det så min påstand, at hvis man har det basale inde under huden og har styr på ånden bag fodboldloven og hvorfor reglerne er, som de er, så har man en rimelig fornuftig chance for at ræsonnere sig frem til den rigtige løsning på hundredeårs-tilfældene.

Én af de virkelig epokegørende ændringer sidste sommer – jeg er tæt på at ville kalde den revolutionerende – var den, der sagde, at et mål må aldrig indirekte eller direkte umiddelbart blive scoret som følge af en berøring med hånden, uanset om det er med vilje eller ej. I så fald skal der dømmes et direkte frispark, hvor berøringen fandt sted. Virkelig en omvæltning, for det betyder, at man skal operere med to forskellige forsætlighedsbegreber, alt efter om nøjagtig den samme berøring indtræffer ved en forsvarer eller angriber. Et par eksempler: et hjørnespark sendes indover, rammer en dum knold på banen og springer op på armen af en angriber, som

derefter sparker bolden i mål. Direkte frispark til forsvarerne. Nøjagtig samme hjørnespark, men denne gang rammer bolden armen på en forsvarer, som kan sende bolden ind i næste postnummer – og spillet fortsætter.

Det bryder med et grundlæggende princip helt tilbage fra den første lovbog i 1863, nemlig at en forseelse bedømmes ene, uanset hvem der begår den, hvornår i kampen den begås, og hvor på banen den begås. Men når man lige har rystet vamsen engang og fået hjernecellerne på plads, er det vel fair nok – fodbold vil ikke have hænderne til at spille en afgørende rolle i

relation til bolden, medmindre vi taler om målmanden. Så må vi leve med, at det, som vi har hånet spillerne for at hyle over i et halvt århundrede, 'Dommer, han fik fordel af det', nu pludselig er en lovmæssig realitet. Men filosofien bagved er jo god nok – og det er meget lettere for dommeren – hvis det angribende hold skulle score umiddelbart efter en berøring med hånden, brøber dommeren ikke at bekymre sig om, hvorvidt denne berøring var med vilje eller ej. Han skal bare annullere målet – og det giver meget mindre ballade.

Lovteksten siger, at der – uanset om berøringen med hånden er med vilje eller ej – skal dømmes, hvis man scorer direkte i modspillernes mål efter en berøring med hånd eller arm. Det er logisk nok (selv om det desværre berøvede den håndboldspillende målmand med store armmuskler muligheden for at kyle bolden direkte ned i det modsatte mål) Men det omfatter også, hvis man erobrer eller kan kontrollere bolden efter berøringen med hånden og derefter scorer eller skaber en scoringsmulighed. Og så har vi gang i glidebanen – for hvornår skaber man en scoringsmulighed, og hvad er det for en størrelse (bemærk, at der ikke står en 'oplagt scoringsmulighed', som vi eller kender det andre steder i loven).

Nu er der basis for at starte nørderiet og 'Hvad nu, hvis...?'-spørgsmålene. Hvis vi trækker kattens hale helt til bristepunktet, kan man forestille sig en forsvarer i eget straffesparksfelt blive ramt aldeles uforsættigt på armen og derefter høvle bolden 70 meter frem ad banen til en angriber i fri position, som så scorer. Vi så det faktisk først på sæsonen i en kamp i Horsens. Skal det mål så annulleres og der dømmes straffespark i den anden ende på grund af forsvarerens uforsættelige berøring (for nu blev forsvareren jo teknisk set en angriber, når han lagde op til friløberen) ?? 'What does football expect ?' – og nej, selvfølgelig ikke.

Vi er nødt til at have et par kriterier med indover, for at dette skal give nogenlunde mening. Nemlig faktorer som afstanden til målet, tidsforløbet – og for den sags skyld også antal stationer på vejen, før bolden ligger i mål. På bundlinjen: bliver scoringsmuligheden skabt som en umiddelbar følge af, at berøringen med hånden skete ? Hvis ja, direkte frispark – hvis nej, mål.

Jeg har den seneste uge haft fornøjelsen af som slut på vintersæsonen at turnere lidt rundt med teorimesterskaber i forskellige dommerklubber. Det er om noget nørdernes paradys, og jeg nyder hvert sekund, for det er også dér, hvor jeg kan tillade mig at være mere end sædvanlig giftig, eftersom det ikke er en test, men et mesterskab, hvor man forventer giftighederne. Dér fik jeg forbløffende mange til at falde i med et spørgsmål, hvor en spiller midt på egen banehalvdel helt

uforsættigt får sparket bolden op på armen. Herefter tager han tre driblinger, slår en aflevering over 25 meter op til en angrebskollega, som runder en forsvarer og sparker bolden i mål. Mål eller direkte frispark ? Man kan jo dårligt benægte, at der er en scoringsmulighed, eftersom bolden ligger inde i målet – men er den opstået som følge af berøringen med hånden ? Nej – der går både for lang tid, er for lang afstand og for mange spilmomenter undervejs (driblinger, lang aflevering, afvisning af en forsvarer osv.). Så svaret er mål.

Og så skal vi tilbage til det virkelige liv og den situation, som egentlig prompter ugens klumme, nemlig kampen mellem Silkeborg og AGF mandag aften. Stillingen er 1-0 til Silkeborg, da en lang bold slås over i højre side af banen mod linjedommeren. Da bolden kommer ind i straffesparksfeltet, rammer den efter en berøring Silkeborgs Mads Emil Madsen kortvarigt på armen. Han får kontrol over bolden, laver en lynhurtig vending med bolden og sender den ind til Jeppe Okkels, som efter en enkelt dribling kan sparke på mål. Bolden reddes af AGFs målmand Eskelinen, men desværre lige ud til Vallys, som kan sende bolden i mål. Hele forløbet har taget en 3-4 sekunder.

Selve berøringen er hundesvær at se i normalt tempo, og selv på TV kræver det nogle gentagelser og noget tid, før nogen registrerer armen. Så skal vi tilbage til kriterierne igen. Blev der skabt en scoringsmulighed ? Det vil være svært at komme uden om, eftersom bolden ligger inde bag målmanden. Var det en følge af berøringen med armen ? Mads Emil Madsen får – uforskyldt eller ej – kontrol over bolden og kan servere den videre indover. Afstanden til målet er kort (vi befinder os i straffesparksfeltet), tidsfaktoren er kort, og der er meget få stationer på vejen. I den bedste af alle verdener var det mål blevet annulleret.

Men som sagt – det går lynende stærkt, og det er ikke nogen opsigtsvækkende berøring, faktisk ganske uforsættelig. Væsentligt at bemærke er også, at der ikke er gnist af protester fra nogen spillere (ikke fordi man altid skal stole på det, men det kan nu være et meget godt pejlemærke).

Skal man lave et enkelt reklamespot her, så var det en situation, som VAR til næste sæson ville have fanget og sendt dommeren ud for at gense på skærmen, eftersom alle scoringer vil blive dobbeltchecket. Det er fair nok, at dommer og linjedommer ikke registrerer det i første omgang, for så åbenlyst er det ikke, men her ville VAR komme ind med sin egentlige funktion, nemlig at fungere som dommerens backup, så vi kan undgå overskrifterne dagen efter.

